

Is le meaisínáistriúchán [Nasc] a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínáistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár [mbeartas teanga agus aistriúcháin \[Nasc\]](#).

Cinneadh i gcás 962/2018/JN maidir leis an moill ag an gCoimisiún Eorpach ar iarratas a phróiseáil chun úsáid na substainte ceimicí, tríocsaíd chróimiam, a údarú

Cinneadh

Cás 962/2018/JN - Tosaithe an 10/07/2018 - Cinneadh an 16/04/2019 - Institiúid ábhartha
An Coimisiún Eorpach (Níl aon údar le fiosrúcháin bhreise) |

Substaint cheimiceach is ea tríocsaíd chróimiam a úsáidtear in earnálacha éagsúla lena n-áirítear aeraspás, gluaisteáin, cosaint, innealtóireacht agus tógáil. Tá airíonna carcanaigineacha agus só-ghineacha inti.

Bhí an fiosrúchán sin mar thoradh ar ghearán a rinne grúpa tionscail leis an Ombudsman, agus bhain sé leis an moill ag an gCoimisiún Eorpach ar iarratas a phróiseáil chun úsáidí éagsúla as tríocsaíd chróimiam a údarú.

Toisc go ndearna an Coimisiún na bearta is gá i dtreo a láimhseáil den iarratas ar údarú a chur i gcrích, chinn an tOmbudsman an fiosrúchán a dhúnadh.

Cúlra an ghearáin

1. Ní mór do chuideachtaí atá ag iarraidh substaintí ceimiceacha a d'fhéadfadh a bheith guaiseach a úsáid san Aontas Eorpach iarratas a dhéanamh go n-údarófaí úsáid na substainte, i gcomhréir le Rialachán an AE maidir le Clárú, Meastóireacht, Údarú agus Srianadh Ceimiceán (Rialachán REACH) [1].

2. I mí na Bealtaine 2015, rinne grúpa cuideachtaí ('na gearánaigh') iarratas ar an nGníomhaireacht Eorpach Ceimiceán (ECHA) go n-údarófaí sé úsáid bhreise den tsubstaint cheimiceach trí-ocsaíd chróimiam. Is substaint cheimiceach í trí-ocsaíd chróimiam [3] a bhfuil airíonna carcanaigineacha agus só-ghineacha aici, atá ar an margadh cheana féin.

3. I gcomhréir le Rialachán REACH, déanann Coistí ECHA um Measúnú Riosca agus um Anailís Shocheacnamaíoch scrúdú ar dtús ar iarratais chun úsáid ceimiceán a údarú. Seolann ECHA tuairimí an dá choiste sin chuig an gCoimisiún Eorpach, chuig rialtais Bhallstáit an Aontais agus chuig an iarratasóir. Bíonn trí mhí ag an gCoimisiún ansin chun ‘dréachtchinneadh údarúcháin’ a ullmhú. Scrúdaíonn coiste saineolaithe a dhéanann ionadaíocht thar ceann rialtais an AE (Coiste REACH) an dréachtchinneadh údarúcháin [4]. Tar éis don choiste vótáil chun a thuairim a ghlacadh, déanann an Coimisiún cinneadh i dtaobh údarú a dheonú nó a dhiúltú [5]. Fiú mura bhfuil athbhreithniú déanta ag an gCoimisiún ar iarratais chun úsáidí substainte a údarú, is féidir leanúint den tsubstaint a úsáid tar éis an dáta éagtha a leagtar amach sa rialachán (arb é an 21 Meán Fómhair 2017 é).

4. An 16 Meán Fómhair 2016, ghlac coistí ECHA a dtuairimí, a chuir siad chuig an gCoimisiún an 30 Meán Fómhair 2016.

5. An 23 Bealtaine 2018, chuaigh gearánaigh an tionscail i dteagmháil leis an Ombudsman agus mhaígh siad gur sháraigh an Coimisiún an teorainn ama trí mhí is infheidhme chun dréachtchinneadh údarúcháin a ghlacadh.

An fiosrúchán

6. D’fhéach an tOmbudsman ar mhainneachtain an Choimisiúin dréachtchinneadh údarúcháin a ghlacadh laistigh de thrí mhí.

7. Le linn an fhiosrúcháin, fuair an tOmbudsman freagra an Choimisiúin ar an ngearán agus, ina dhiaidh sin, tuairimí na ngearánach mar fhreagra ar fhreagra an Choimisiúin.

Argóintí curtha faoi bhráid an Ombudsman

8. **D’admhaigh** an Coimisiún nár chomhlíon sé an teorainn ama is infheidhme agus measúnú á dhéanamh aige ar an iarratas. Mheas sé, áfach, go raibh údar leis an moill de bharr imthosca sonracha an cháis, a ndearna sé cur síos orthu mar imthosca thar a bheith casta agus an ‘*cur i bhfeidhm is leithne agus is casta den chineál sin*’ ar dhéileáil sé leis. Bhí an t-iarratas conspóideach freisin i measc údaráis na mBallstát agus páirtithe leasmhara eile. Thairis sin, bhí éiginnteachtaí tábhachtacha ann, a raibh ar an gCoimisiún aghaidh a thabhairt orthu. D’eascair siad sin ó na nithe seo a leanas:

- easnaimh san iarratas, a ullmhaíodh tráth nach raibh aon treoir shonrach ann maidir le hiarratais chasta arna gcur isteach ag gníomhaithe sa slabhra soláthair;
- an t-ardleibhéal éiginnteachta maidir leis na substaintí, arna shainaithint ag coistí ECHA;
- seasaimh éagsúla ranna ábhartha an Choimisiúin, chomh maith le seasaimh geallsealbhóirí leasmhara;
- cásanna cúirte leanúnacha in aghaidh an Choimisiúin as údaruithe a dheonú i gcásanna lena mbaineann cosúlachtaí leis an gcás seo; agus

- go bhféadfadh an cur chuige a lean an Coimisiún sa chás seo a bheith ina fhasach d'iarratais chomhchosúla ar údarú a bhí ar feitheamh leis an gCoimisiún.

9. Gheall an Coimisiún, áfach, “dréachtchinneadh *cur chun feidhme maidir leis an iarratas a phróiseáil*” a luaithe is féidir. Thug sé tuairisc ar roinnt beart a rinne sé ar an leibhéal riaracháin chun moilleanna comhchosúla a sheachaint i gcásanna amach anseo.

10. Rinne na gearánaigh agóid in aghaidh argóintí an Choimisiúin. Chuir siad i dtábhacht go leagtar amach le Rialachán REACH teorainn ama trí mhí, nach mór a urramú gan beann ar chastacht iarratais. D’áitigh na gearánaigh gur ullmhaigh siad a n-iarratas go dícheallach i gcomhréir leis an treoraíocht a bhí ar fáil. Dar leo, níor cheart go ndéanadh castacht fhéideartha an mheasúnaithe dochar dá gcur i bhfeidhm.

11. I mí Feabhra 2019, tugann an tOmbudsman dá haire gur vótáil Coiste REACH le tromlach mór (24 Bhallstát i bhfabhar, gan ach 4 Bhallstát ina choinne) ar an dréachtchinneadh ón gCoimisiún [6]. Ní mór don Choimisiún cinneadh críochnaitheach a ghlacadh anois maidir leis an iarratas.

Measúnú an Ombudsman

12. Leagtar amach i Rialachán REACH [7] teorainn ama shonrach trí mhí don Choimisiún chun dréachtchinneadh údarúcháin a ullmhú, ón dáta a fhaigheann sé tuairimí ECHA. Ní dhéantar foráil ann maidir le haon eisceachtaí.

13. Aithníonn an Coimisiún nár chomhlíon sé an spriocdháta sin.

14. Is dea-riarachán é cloí leis na rialacha uile is infheidhme agus leis an reachtaíocht ábhartha. Sa chás sonrach seo, áfach, is mór ag an Ombudsman na cúinsí eisceachtúla a bhaineann leis an iarratas mór casta seo. Bhí ar an gCoimisiún déileáil le tuairimí éagsúla, cásanna cúirte ábhartha leanúnacha, agus an gá atá le breithniú a dhéanamh ar fhaisnéis a fuarthas ó pháirtithe leasmhara éagsúla, agus d’fhéadfadh sé gur chuir gach ceann acu leis an moill.

15. Thairis sin, tugtar le fios sa fhreagra ón gCoimisiún go raibh imní air faoi shábháilteacht trí-ocsaíde cróimiam agus faoin gcaoi a n-úsáidtear í, agus gur ghá roghanna malartacha a d’fhéadfadh a bheith ann a mheas. Ag an am céanna, tá cead ag na hiarratasóirí an tsubstaint a úsáid go dtí go ndéanfar an cinneadh críochnaitheach maidir leis an iarratas (féach mír 3). D’fhéadfadh sé, áfach, ag deireadh an mheasúnaithe, go bhféadfadh an Coimisiún a chinneadh gan údarú a dhréachtú le haghaidh na n-úsáidí uile nó cuid de na húsáidí a chumhdaítear leis an iarratas.

16. Tugann an tOmbudsman dá haire na pointí ar leagadh béim orthu i rún a ghlac Parlaimint na hEorpa le déanaí an 27 Márta 2019 [8] inar iarradh ar an gCoimisiún an dréachtchinneadh a tharraingt siar. Thug an Pharlaimint dá haire gur fhág moill an Choimisiúin gur glacadh le húsáid trí-ocsaíde cróimiam go ceann bliain go leith tar éis an dáta ‘éagtha’ [9] - faoi choinníollacha a

d'fhéadfadh a bheith neamhleor. Tugtar ar aird sa rún ón bParlaimint freisin gur *mheas Coiste ECHA um Measúnú Riosca 'go mbeadh 50 cás staidrimh d'ailse mharfach gach bliain mar thoradh ar údarú den sórt sin a dheonú'.*

17. Tugann an tOmbudsman dá aire, áfach, go bhfuil cúram dúshlánach ar an gCoimisiún a oibleagáidí faoi rialachán REACH maidir leis an údarú sonracha seo a chomhlíonadh. Ar thaobh amháin, is mian le tromlach mór de rialtais an Aontais go leanfaí den cheimiceán sin a úsáid ar mhargadh an Aontais. Dúirt an Coimisiún leis an bParlaimint le déanaí gur chuir 27 as na 28 mBallstát in iúl i réamhphlé a rinneadh ar choiste REACH go mbeidís i bhfabhar údarú [10]. Dúirt an Coimisiún freisin go gciallódh diúltú deireadh láithreach le húdarú úsáide an cheimiceáin, rud a d'fhágfadh, de réir roinnt meastachán, go gcaillfí na mílte post san AE. Mar sin féin, ardaíodh ceisteanna tromchúiseacha arís agus arís eile maidir leis na tionchair dhiúltacha a d'fhéadfadh a bheith ag úsáid an cheimiceáin sin ar an tsláinte, lena n-áirítear ar na hoibrithe sin sna hearnálacha tionsclaíocha sin, agus is léir nach féidir dearmad a dhéanamh air sin ach oiread.

18. Ní hé ról an Ombudsman measúnú a dhéanamh ar chothromaíocht na rioscaí maidir leis an tsaincheist seo. Is é ról an Ombudsman measúnú a dhéanamh ar cé acu arbh ionann nó nárbh ionann agus drochriarachán an sprioc-am trí mhí chun cinneadh údarúcháin a dhréachtú, i bhfianaise imthosca sonracha agus casta an cháis. De ghnáth, is cás soiléir drochriarachán a bheadh ann gan na ceanglais maidir le hamlínte sonracha sa reachtaíocht atá ceangailteach ar riarachán a leanúint. Mar sin féin, i bhfianaise imthosca sonracha agus casta an cháis seo, ní mheasann an tOmbudsman go bhfuil drochriarachán i gceist leis an gCoimisiún.

19. Maidir le tionchar na moille ar na gearánaigh, tugann an tOmbudsman dá aire gur chuir na gearánaigh iarratas isteach i gcomhthéacs nós imeachta riaracháin ar leith agus go bhfuil sé de cheart acu cinneadh a fháil maidir lena n-iarratas laistigh den chreat ama dlíthiúil atá leagtha amach i Rialachán REACH. Thairis sin, mar a admhaíonn an Coimisiún féin, d'fhéadfadh éiginnteacht a bheith mar thoradh ar an moill do ghnólachtaí eile a úsáideann trí-ocsaíd chróimiam (nó a bhfuil sé beartaithe acu í a úsáid).

20. Áitíonn an Coimisiún gur eascair na moilleanna, go páirteach ar a laghad, as easnaimh san iarratas. Diúltaíonn na gearánaigh go raibh aon easnaimh den sórt sin ann. Is é tuairim an Ombudsman, más rud é go raibh easnaimh san iarratas, mar shampla mura raibh sé críochnaithe, go bhféadfaí a rá go raibh sé de fhreagracht ar ECHA é a chur ar ais chuig na gearánaigh chun déileáil leis na heasnaimh sin [11].

21. Léiríonn an comhfhreagras idir an Coimisiún agus na gearánaigh, a cuireadh ar fáil don Ombudsman, go raibh na moilleanna a rinne an Coimisiún, i bpáirt ar a laghad, mar gheall freisin ar shaincheisteanna foirne an Choimisiúin, ar chomhairliúchán le páirtithe leasmhara agus ar phlé inmheánach laistigh den Choimisiún. I bhfianaise thábhacht na saincheiste seo don tsláinte agus don chomhshaol, agus na n-impleachtaí d'úsáidí tionsclaíocha áirithe, d'fhéadfaí a áitiú gur cheart don Choimisiún níos mó a dhéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na saincheisteanna foirne.

22. Aithníonn an tOmbudsman agus go deimhin tá sí ag súil go rachaidh an Coimisiún i gcomhairle go dícheallach le páirtithe leasmhara seachtracha agus go ndéanfaidh sé plé inmheánach. Mar sin féin, i bhfianaise thábhacht na gcinntí maidir le substaintí ceimiceacha a údarú, ba cheart go mbeadh an Coimisiún in ann na húdaruíthe sin a phróiseáil in am trátha. D'fhéadfaí é sin a dhéanamh trí chomhairliúcháin a phleanáil agus spriocdhátaí dochta a leagan síos chun freagraí agus aon bhearta eile a mheastar a bheith úsáideach a fháil agus anailís a dhéanamh orthu. Is minic nach chun leas an phobail é aon nós imeachta a d'fhéadfadh a bheith faoi dheifir agus faoi spriocdháta agus ní moill é ach an oiread a d'fhéadfadh úsáid cheimiceach a d'fhéadfadh a bheith guaiseach a cheadú, faoi choinníollacha áirithe, fanacht ar an margadh. Tá sé tábhachtach go réiteofaí an teannas sin go cuí.

23. Tá muinín ag an Ombudsman go gcuirfidh na bearta riaracháin atá glactha ag an gCoimisiún feabhas ar fheidhmiú an chórais údaraithe agus go gcuirfidh siad dlús leis an nós imeachta don todhcháí.

24. Ós rud é go bhfuil bearta déanta ag an gCoimisiún chun an láimhseáil a dhéanann sé ar an iarratas a chur i gcrích, dúnann an tOmbudsman an fiosrúchán dá bhrí sin.

Conclúid

Dúnann an tOmbudsman an cás leis an gconclúid nach bhfuil údar le tuilleadh fiosrúchán.

Cuirfear an cinneadh sin in iúl don Choimisiún agus do na gearánaigh.

Emily O'Reilly

An tOmbudsman Eorpach

Strasbourg, 16/04/2019

[1] Rialachán 1907/2006 maidir le Clárú, Meastóireacht, Údarú agus Srianadh Ceimiceán (REACH) agus lena mbunaítear Gníomhaireacht Eorpach Ceimiceán: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02006R1907-20140410>. [Nasc]

[2] Leagtar amach 'Substaintí arb údar mór imní iad' in larscríbhinní a ghabhann le Rialachán REACH. Ní mór úsáidí na substaintí sin a údarú sular féidir iad a dhéanamh san Aontas: <https://echa.europa.eu/substances-of-very-high-concern-identification-explained> [Substaintí lena mbaineann leibhéal an-ard imní maidir le sainathint-mínithe]. [Nasc]

[3] Úsáidtear trí-ocsaíd chróimiam in earnálacha éagsúla lena n-áirítear aeraspáis, feithicleach,

cosaint, sláintíochta, cruach, pacáistiú bia, innealtóireacht agus tógáil. Áirítear trí-ocsaíd chróimiam in Iarscríbhinn XIV de Rialachán REACH mar shubstaint a bhfuil airíonna carcanaigineacha agus só-ghineacha aici. Dá réir sin, ní mór aon úsáid den tsubstaint a bheith údaraithe ag an gCoimisiún.

[4] Is é an reachtóir (Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle amháin) a bhunaíonn ‘Coistí coisteolaíochta’. Bíonn ionadaí amháin ó gach tír AE orthu agus bíonn oifigeach de chuid an Choimisiúin ina chathaoirleach orthu. Cuireann ranna an Choimisiúin dréachtghníomhartha cur chun feidhme faoi bhráid na gcoistí freagracha chun tuairim a fháil. Tuilleadh eolais: https://ec.europa.eu/info/implementing-and-delegated-acts/comitology_en#how-do-committees-work [Nasc].

[5] Chun tuilleadh mionsonraí a fháil, féach, go háirithe, Airteagal 64 de Rialachán REACH.

[6] Féach:

http://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/index.cfm?do=search.documentdetail&Dos_ID=17240&DS_ID=608 [Nasc]

[7] Airteagal 64(8) de Rialachán REACH.

[8] Rún ó Pharlaimint na hEorpa an 27 Márta 2019 ar an dréachtchinneadh cur chun feidhme ón gCoimisiún lena ndeonaítear údarú d’úsáidí áirithe trí-ocsaíde cróimiam faoi Rialachán (CE) Uimh. 1907/2006 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (Lanxess Deutschland GmbH agus eile):

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2019-0317&language=EN&ring=B8-20> [Nasc]

[9] Aithris F.

[10]

<http://www.europarl.europa.eu/ep-live/en/committees/video?event=20190321-0900-COMMITTEE-ENVI> [Nasc]

[11] Sa rún uaithi an 27 Márta 2019, mheas Parlaimint na hEorpa nár cheart do Choistí ECHA ‘glacadh a thuilleadh le hiarratais nach n-áirítear iontu an fhaisnéis atá le soláthar’ i gcomhréir le Rialachán REACH (mír 6).